

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра Містобудування

Шифр спеціальності 191	Назва спеціальності, освітньої програми Архітектура та містобудування. Містобудування	Сторінка 1 з 6
----------------------------------	---	----------------

«Затверджую»

Завідувач кафедри
Шебек Н.М. /

« 24 » травня 2022 р.

Розробник силябусу
доцент Носенко Г.А. /

СИЛАБУС

Архітектурне проектування (Архітектурно-проектна графіка)

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: <u>ВК.01.1</u>
2) Навчальний рік: 2022-2023
3) Освітній рівень: рівень бакалавр архітектури та містобудування
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 191 «Архітектура та містобудування». Освітньо-наукова програма 191 «Архітектура та містобудування».
8) Статус освітньої компоненти (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова
9) Семестр: 2 семестр
11) Контактні дані викладача: (зазначається посада, вчений ступінь, ПІБ викладача, корпоративна адреса електронної пошти, телефон, посилання на сторінку викладача на сайті КНУБА) доцент кафедри містобудування КНУБА, Носенко Ганна Андріївна nosenko.ga@knuba.edu.ua +38 063 859 4848, https://www.knuba.edu.ua/vidomosti-pro-vikladachiv-kafedri-mistobuduvannya/
12) Мова викладання: Українська
13) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): Архітектурне проектування, Історія архітектури і містобудування, Композиція, Образотворче мистецтво, Нарисна геометрія
14) Мета курсу: Вивчення пам'яток традиційної дерев'яної архітектури України в тривимірному зображенні з виконанням світлотіньового моделювання засобами відмивки

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	ПР05. Застосовувати основні теорії проектування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.	Опитування/індивідуальні завдання /доповідь, виставка завершених завдань та їх презентація	Практичні заняття	ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
2.	ПР06. Збирати, аналізувати й оцінювати інформацію з різних джерел, необхідну для прийняття обґрунтованих проектних архітектурно-містобудівних рішень.	Опитування/КР	Практичні заняття	ФК05. Здатність до аналізу і оцінювання природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування.
3.	ПР08. Знати нормативну базу архітектурно-містобудівного проектування.	Виконання розрахунково-графічної роботи	Практичні заняття	ФК04. Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд.

Шифр спеціальності 191	Назва спеціальності, освітньої програми Архітектура та містобудування. Містобудування	Сторінка 1 з 6
----------------------------------	---	----------------

4	ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні.	Опитування/ тестування	Практичні заняття	ФК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні. ФК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.
---	---	---------------------------	-------------------	--

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контроль на робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
	64		РГР	26	оцінка
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS				3	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				64 (2.4)	

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Практичні:

Заняття 1. Розробка та затвердження варіантів ескізу попередньої вправи для опрацювання техніки відмивки “Композиція з 7 геометричних фігур в аксонометрії з тоновим моделюванням водорозчинними фарбами”.

Формат А-5. (4 години)

Заняття 2 Виконання та доопрацювання вправи в техніці “Композиція з 7 геометричних фігур в аксонометрії з тоновим моделюванням водорозчинними фарбами” згідно зауважень викладачів (4 години).

Заняття 3. Оцінка підготовчого етапу. Видача індивідуальних завдань за вибором студентів. Темі: а) сакральна дерев'яна архітектури України; б) традиційні дерев'яні господарчі будівлі України (вітряки) Пояснення мети та завдань 4 практичної роботи 1 курсу, матеріалів та інструментів для її виконання. Ознайомлення з презентацією на тему «Зарубіжні та вітчизняні пам'ятки архітектури в тривимірному зображенні. Види простих та складних аксонометричних розрізів» (4 години).

Заняття 4. Доповідь реферату (презентації в електронному вигляді), присвяченого обраній традиційній дерев'яній пам'ятці архітектури України. Графічне вивчення та аналіз особливостей пластичної структури пам'ятки архітектури (накладений розріз на фасадах), природних умов (гідрографії, рельєфу) та автентичного (вірогідного) положення пам'ятки архітектури на її первинному місці розміщення – за історичними картами. 4 години)

Заняття 5. Розробка варіантів компонування графічних зображень. Перспективна або аксонометрія пам'ятки (за вибором студента), фрагмент плану, антураж, стафаж, написи (в лінійному масштабі, формат А-5). Варіанти вибору положення глядача відносно пам'ятки архітектури, рівня горизонту, які найкращим чином представляють пам'ятку (4 години)

Заняття 6-7. Затвердження ескізу компонування формату А1 та точок зору на пам'ятку. Коригування виконаних в масах графічних матеріалів після індивідуальної консультації з викладачем. Побудова пам'ятки архітектури в перспективі (аксонометрії) на форматі А2. Розробка ескізу світлотіньового моделювання пластики фасаду. Коригування світлотіньової моделі фасаду (формат А-2).

- складу і масштабу антуражу (формат А2)
- горизонтального чи вертикального компонування аркушу та розміщення і розміру зображення в ньому
- напрямку та характеру освітлення пам'ятки
- побудова падаючих тіней від пам'ятки архітектури і антуражу на поверхню землі в перспективі
- тонової насиченості основних об'ємів і площин пам'ятки, які їх складають, просторового положення об'ємів відповідно до плану пам'ятки
- уточнення інтенсивності власних тіней та падаючих тіней від пам'ятки архітектури і антуражу в перспективі (8 годин)

Заняття 8. Виконання креслення пам'ятки на форматі А1 в деталях олівцем Індивідуальні консультації з викладачами. Вивчення прийомів використання рейсшини М. О. Даміловського при пропорційному збільшенні зображення (А3) та уточненні деталей пам'ятки (4 години)

Заняття 9. Лінійна обводка детального креслення тушшю (підготовка до відмивки). Тоновий варіант (відмивка) завдання на форматі А1 (4 години)

Заняття 10-11. Виконання тонового ескізу об'ємно-просторового моделювання пам'ятки архітектури водорозчинними фарбами (формат А1, відмивка) (8 годин)

Заняття 12. Коригування тонового ескізу, його затвердження викладачами (4 години)

Заняття 14 - 15. Виконання остаточного варіанту відмивки пам'ятки дерев'яної архітектури України (8 годин)

Заняття 16. Виставка групи завершеного завдання та всіх етапів графічної підготовки до нього на тему «Вивчення пам'яток традиційної дерев'яної архітектури України в тривимірному зображенні з виконанням світлотіньового моделювання засобами відмивки». Комплексна оцінка завершеного завдання (формат А1) та всіх етапів графічної підготовки до нього (4 години)

РГР – у вигляді розрахунку та креслень (тематика, зміст) на тему: «Вивчення пам'яток традиційної дерев'яної архітектури України в тривимірному зображенні з виконанням світлотіньового моделювання засобами відмивки»

18) Основна література:

- 1 Закон України «Про охорону культурної спадщини» 2000, № 39
1. Архітектура: Короткий словник-довідник /А.П. Мардер, Ю.М. Євреїнов, О.А. Пламєницька та ін.; За заг. Ред. А.П. Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 335 с.
2. Афанасьев К. Н. Построение архитектурной формы древнерусскими зодчими — 2002, 272 с, издательство Ладомир
3. Вивчення та зображення пам'яток української архітектури в перспективі; методичні вказівки до виконання курсового проекту за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» уклад.: Г.А.Носенко, М.А. Ларіонова. – Київ: КНУБА, 2019. – 24 с
4. Вечерський В. В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України / В. В. Вечерський ; Н.-д. ін-т теорії та історії архітектури й містобудування, Голов. упр. містобудування і архітектури Київ. міськдержадмін. – Київ : НДПТІАМ, 2002. – 592 с. : іл. – Бібліогр.: с. 551–570.
5. Герчанівська П. Е. Дерев'яні церкви України / П. Е. Герчанівська ; ред. К. Савенок. – Київ : Наук. думка, 1996. – 133 с. : іл. – Бібліогр.: с. 129–131.
6. Дерев'яні церкви Рівненської області: архітектурна спадщина : ілюстр. кат. / Ін-т українського модернізму, Нац. ун-т водного госп-ва та природокористування, Люблін. Політехніка; наук. ред. П. А. Ричков. – Рівне : Дятлик М., 2017. – 160 с. : іл.
7. Драган М. Українські дерев'яні церкви. Генеза і розвій форм : в 2-х ч. / М. Драган ; авт. передм. В. С. Александрович ; Нац. музей у Львові ім. А. Шептицького, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – [Перевид., допов.]. – Харків : Савчук О. О., 2014. – 447 с. : іл.
8. Завада В. Т. Дерев'яні храми Полісся / В. Т. Завада. – Київ : Техніка, 2004. – 166 с. : іл. – Бібліогр.: с. 163–165. – (Національні святині України).
9. Залозецький В. Готичні і барокові дерев'яні церкви в Карпатських краях / В. Залозецький // Вісник / Ін-т «Укрзахідпроектреставрація» ; редкол.: М. Бевз [та ін.]. – Львів, 2003. – Чис. 13. – С. 177–231 : іл. – Бібліогр.: с. 231.

10. Заплетал Ф. Дерев'яні церкви Закарпаття. – Ужгород ; Прага : Вид-во О. Гаркуші, 2015. – 119 с.
11. Зінченко А. Храми Якіма Погрібняка / А. Зінченко. – Київ : [б. в.], 2016. – 183 с. : іл. – Бібліогр.: с. 171–182
12. Івашко Ю. В. Дерев'яне церковне зодчество Київщини / Ю.В. Івашко ; Корпорація «Укрреставрація», Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. – Київ : Гопак, 2003. – 119 с. : іл. – Бібліогр.: с. 119.
13. Історія української архітектури / за ред. докт. мист., проф. В. Тимофієнка. - К.: Техніка, 2003 р.
14. Лосицький Ю.Г. Про давньоруські методи проектування
15. Могитич І. Нариси архітектури української церкви / І. Могитич. – Львів : [б. в.], 1995. – 48 с. : іл. – Бібліогр.: с. 40–42.
16. Рожко Василь. Теоретичні засади графічної реконструкції дерев'яної наскельної архітектури
17. Сирохман М. Дерев'яні церкви та дзвіниці Закарпаття = Drevene cerkvi a zvonice Zakarpattia = Wooden churches and bell tower Zakarpattia / М. Сирохман ; авт. світлин: Ф. Заплетал, М. Сирохман, О. Крушинська. – [Прешов : Petra], 2016. – 187 с. : іл.
18. Сирохман М. Церкви України. Закарпаття / М. Сирохман ; Фондація енциклопедії України (Торонто). – Львів : Мс, 2000. – 879 с. : фот.
19. Таранушенко Стефан Дерев'яна монументальна архітектура Лівобережної України. Повна редакція / Стефан Таранушенко ; передне слово С. І. Білокінь ; передм., наук. ред., додатки В. В. Вечерський ; упоряд., прим. О. О. Савчук. — 2-е вид., стер. — Харків : Видавець Олександр Савчук, 2017. — 896 с. ; 1033 іл. — Серія «Слобожанський світ». Випуск 8
20. Тарас Я. М. Українська сакральна дерев'яна архітектура = The Ukrainian Wooden Church Architecture : іл. слов.-довід. / Я. М. Тарас; НАН України, Ін-т народознавства. – Львів: [ІН НАНУ], 2006. – 582, [1] с. : іл.
21. Храми України = Churches of Ukraine : альбом / вступ. ст., комент. та упорядкув. Л. В. Прибеги. – Київ : Мистецтво, 2008. – 295 с. : іл. – Бібліогр.: с. 293–295. – (Архітектурні перлини України).
22. Чепелик В.В. Некоторые вопросы пропорциональности в украинской архитектуре // Тезисы докладов на XXI научно-технической конференции Киевского инженерно-строительного института. - К.: КИСИ, 1960. - С. 119-121.
23. Чепелик В.В. Пропорциональное построение архитектурной формы в украинском деревянном зодчестве// Тезисы докладов на XXVII научно-технической конференции профессорско-преподавательского состава КИСИ. - К.: КИСИ, 1966. - С. 30-32.
24. Чепелик В.В. Пропорційність в народному зодстві // Збірник наукових праць аспірантів КІБІ. - К: КІБІ, 1963. - Вип. 29. - С 75-85.
25. Чепелик В.В. Тасмниці мистецтва народних майстрів (Пропорційний аналіз дерев'яних церков)
26. Шевцова Г. Дерев'яні церкви України / Г. Шевцова. – Київ : Грані-Т, 2007. – 376 с. : іл.
27. Щербаковський В. Деревляні церкви на Україні і їх типи / В. Щербаковський. – Львів : [б. в.], 1906. – 23 с. : іл.

19) Додаткові джерела:

1. Архитектурное черчение: Справочник /Под ред. Д.И. Ткача. – К.: Будівельник, 1991 – 272 с.
2. Архітектура: Короткий словник-довідник /А.П. Мардер, Ю.М. Євреїнов, О.А. Пламєницька та ін.; За заг. Ред. А.П. Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 335 с.
3. Евстифеев М.Ф. Построение архитектурных форм в перспективе. Киев: Будівельник, 1973.
4. Нешта О.Л Вплив природно-ландшафтних умов на формотворення традиційного храмубудування України. сучасні проблеми архітектури та містобудування. випуск 36, 2014 С. 180- 185

Інформаційні ресурси:

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. Загальна карта України, 1918. Ресурс доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8,_1918.jpg.
3. Трехверстовая военно-топографическая карта Ф.Ф. Шуберта . Ресурс доступу: <http://freemap.com.ua/karty-ukrainy/karty-trexverstovki-s-priyvyazkoj-dlya-gps>
4. Старинные карты Украины. Ресурс доступу: <http://freemap.com.ua/>
5. Техніка відмивки тушшю і аквареллю. Ресурс доступу: <https://studfile.net/preview/5286544/page:11/>

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання				Підсумковий контроль	Сума
ПР01	ПР02	ПР03	ПР04		
10	10	20	20	40	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

Відвідування лекцій та практичних занять, підготовка презентації, виконання РГР

22) Політика щодо академічної доброчесності:

Необхідним є повна відповідність виконаних студентом робіт засадам академічної доброчесності

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3908>